

TALOUSARVIOALOITE 1035/2010 vp

Työeläkkeiden niin sanotun taitetun indeksin korjaaminen

Eduskunnalle

1970-luvulta lähtien työeläkkeiden indeksitarkistukset tehtiin indeksillä, jossa sekä hintatason että ansiotason muutosten painokerroin oli 50 %. Tämä menettely koettiin asianmukaiseksi ja kohtuulliseksi, kun sekä palkka- että hintakehitys otettiin huomioon samalla painoarvolla työeläkkeiden indeksitarkistuksia tehtäessä.

Vuodesta 1996 lähtien eläkeläisten toimeentuloa on kuitenkin heikentänyt jatkuvasti niin sanottu taitettu indeksi. Tuolloin 65 vuotta täyttäneiden eläkeläisten indeksi sidottiin 20-prosenttisesti ansiotasoon ja 80-prosenttisesti hintatasoon aiemman molempien 50 %:n painoarvon sijaan. Taitettua indeksia on sovellettu myös alle 65-vuotiaiden eläkkeisiin vuodesta 2005 lähtien. Samaan aikaan yleinen ansiotaso Suomessa on noussut nopeammin kuin hintataso, minkä vuoksi eläkkeiden ostovoima on heikentynyt verrattuna muun muassa ansiotulojen ostovoimaan. Viidentoista vuoden aikana työeläke on jäänyt tuntuvasti jälkeen tasosta, jonka aikaisempi indeksi turvasi. Myös viime vuonna toteutettu ruoan arvonlisäveron alennus vaikuttaa eläkeindeksiin heikentävästi.

Kun sosiaaliturvaa leikattiin 1990-luvun lammavuosina, yksi säästökeinoista oli taitettu eläkeindeksi. Se on kohdellut eläkeläisiä kaltoin vuosien kuluessa, kun taas työssäkäyvän ja varsinkin pääomatuloja nauttivan väestönosan tulot ovat nousseet tuntuvasti. On vähintäänkin kohtuullista vaatia, että myös eläkeläisten tulokehityksessä otetaan huomioon yleinen taloudellinen kehitys ja tulotason nousu. Emme saa toistaa edellisen laman aikana tehtyjä virheitä ja jatkaa eläkeläisten epäoikeudenmukaista kohtelua.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2011 talousarvion yleisperusteluihin lausuman, että hallituksen edellytetään ryhtyvän toimenpiteisiin työeläkeindeksin palauttamiseksi aiemmin käytössä olleeksi indeksiksi, jossa sekä elinkustannusten että ansioiden tason painoarvo on 50 %.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Unto Valpas /vas